

7.5.2025

VN/14671/2026

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetusta pakkauksista ja pakkausjätteistä ehdotetaan muutettavaksi. Muutosehdotukset olisivat osa EU:n pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevan asetuksen (EU) 2025/40 kansallista täytäntöönpanoa Ehdotus täydentäisi vastaavassa tarkoituksessa annettuja jätelain ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annetun lain muutoksia (HE 82/2026 vp).

Muutoksessa ehdotetaan säädettäväksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston pakkausten markkinavalvontaa koskevista tehtävistä, poistettavaksi EU:n pakkausasetuksen kanssa päällekkäinen tai ristiriitainen sääntely sekä tehtäväksi tarvittavat informatiiviset viittaukset EU:n pakkausasetukseen.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 12.8.2026.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

1.1. Tausta

Ehdotuksen taustana on 11.2.2025 voimaan tullut pakkauksista ja pakkausjätteestä annettu EU:n asetus (EU) 2025/40¹, jäljempänä *EU:n pakkausasetus*. Asetusta sovelletaan 12.8.2026 alkaen. Asetus kumoaa olemassa olevan pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin (94/62/EY)², jäljempänä *pakkausjätedirektiivi*. Lisäksi kansallisesta lainsäädännöstä tulee kumottavaksi päällekkäinen tai EU:n asetuksen kanssa mahdollisesti ristiriitainen kansallinen sääntely.

EU:n pakkausasetuksen kansallinen toimeenpano tapahtuisi useammassa vaiheessa. Tämä ehdotus täydentää toimeenpanon ensimmäisessä vaiheessa jätelakiin (646/2011) ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annettuun lakiin (18/2024) tehtäväksi ehdotettuja muutoksia (HE 82/2026 vp). Lakiesityksissä ehdotettiin säädettäväksi asetuksen edellyttämät kansalliset valvovat viranomaiset, poistettavaksi asetuksen kanssa päällekkäinen kansallinen sääntely sekä tehtäväksi tarvittavat informatiiviset viittaukset asetukseen. Pakkausten tuottajayhteisölle ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjälle ehdotettiin säädettäväksi velvollisuus osoittaa jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen vähimmäisosuus määrärahoistaan sekä vaatimus asettaa vakuus, jolla katetaan tuottajan vastuulle kuuluvien tuotteiden jätehuoltotoimista aiheutuvat kustannukset tuottajayhteisön toiminnan päättymisen tai maksukyvyttömyyden varalta. Lakiehdotuksessa esitettiin säädettäväksi EU:n pakkausasetuksessa säädettyjen velvollisuuksien valvoviksi viranomaisiksi Lupa- ja valvontavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto,

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/40, annettu 19 päivänä joulukuuta 2024, pakkauksista ja pakkausjätteestä, asetuksen (EU) 2019/1020 ja direktiivin (EU) 2019/904 muuttamisesta sekä direktiivin 94/62/EY kumoamisesta

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/62/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1994, pakkauksista ja pakkausjätteistä

Ruokavirasto, kunnan elintarvikevalvontaviranomainen sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, jäljempänä *Tukes*. Ruokavirasto osallistuisi kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle säädettävän valvontatehtävän suunnitteluun ja ohjaukseen. Tukes ja Lupa- ja valvontavirasto valvovat jo voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti EU:n pakkausjätedirektiivin mukaisia pakkausten markkinavalvontaan ja tuottajavastuuseen liittyvien vaatimusten noudattamista. Jätelain markkinavalvontaa koskevan 24 a §:n 1 momentissa on säädetty Tukes pakkausten markkinavalvontaviranomaiseksi ja lain muita valvontaviranomaisia koskevassa 25 §:ssä Lupa- ja valvontavirasto on säädetty tuottajavastuun valtakunnalliseksi viranomaiseksi, joka valvoo tuottajavastuuta ja juomapakkausten palautusjärjestelmää koskevien säännösten noudattamista. Tukesin tehtäviä ehdotetaan täsmennettäväksi pakkauksista ja pakkausjätteestä annettuun valtioneuvoston asetukseen 1021/2021, jäljempänä *kansallinen pakkausjäteasetus*, tehtävillä muutoksilla jätelain 10 §:n suomin valtuuksin.

Taulukossa 1 on kuvattu edellä mainittujen lakien muutosesityksessä (HE 82/2026 vp) ehdotetut EU:n pakkausasetuksen edellyttämät valvovat viranomaiset. Tässä kansallisen pakkausjäteasetuksen muutos ehdotuksessa mainittuja lakitason muutoksia täydennettäisiin säätämällä tarkemmin markkinavalvontaviranomaisena toimivan Tukesin valvontatehtävistä. Jätelain kokonaisuudistuksen (kiertotalouslaki) yhteydessä tullaan arvioimaan tarvetta siirtää Tukesin valvontatehtäviä koskeva sääntely kokonaan lain tasolle.

Taulukko 1. Jätelain ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annetun lain muuttamiseksi annetussa hallituksen esityksessä esitetyt EU:n pakkausasetuksen edellyttämät valvovat viranomaiset.

Viranomainen	Tehtävät
Lupa- ja valvontavirasto (LVV)	<ul style="list-style-type: none">Tuottajavastuun ja juomapakkausten palautusjärjestelmien valvontaUudelleenkäyttöjärjestelmien valvontaUudelleenkäyttötavoitteiden valvonta ja raportointi komissiolle
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ➤ Tukesin valvontatehtävistä säädetään tarkemmin VNA:ssa	<ul style="list-style-type: none">Markkinavalvontaviranomainen: säädetään tarkemmin VNA:ssa: pakkausten tuotevaatimukset (ml. kontaktimateriaalipakkausten PFAS-aineet), kielletyt pakkaustyypitKierrätetyn muovin pitoisuuden valvonta muiden kuin kontaktimateriaalipakkausten osalta
Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen	<ul style="list-style-type: none">Kontaktimateriaalipakkausten kierrätetyn muovin pitoisuuden valvontaNoutoruoka- ja juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuuden ja uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamisen valvonta
Ruokavirasto	<ul style="list-style-type: none">Osallistuminen kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen vastuulla olevan valvonnan suunnitteluun, ohjaukseen ja kehittämiseenKontaktimateriaalipakkausten kierrätetyn muovin pitoisuuden valvonta toimialalleen kuuluvien valmistajien osalta
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)	<ul style="list-style-type: none">Verkkoalustan tarjoajalle säädetyn velvollisuuden valvonta (alustan velvollisuus hankkia etämyyjiltä tiedot rekisteröitymisestä ja vakuutus tuottajavastuun hoitamisesta)

EU:n pakkausasetuksen toimeenpanon seuraavassa vaiheessa säädettäisiin muun muassa asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista mahdollisista uusista seuraamuksista. Lisäksi jatkossa arvioidaan tarpeelliset toimet ja lainsäädäntöehdotukset sitovien pakkausjätteen kierrätystavoitteiden ja pakkausjätteen määrän

vähentämistavoitteiden saavuttamiseksi sekä arvioidaan EU:n pakkausasetuksen sallimissa rajoissa mahdollisten kansallisten poikkeusten tai joustojen tarve. Seuraavassa vaiheessa säädettäisiin myös biojätteen kanssa yhdessä käsiteltäväksi tarkoitettujen biohajoavien ja kompostoituvien pakkausten kansallisista vaatimuksista sekä tiettyjen myöhemmin voimaan tulevien vaatimusten edellyttämästä kansallisesta täydentävästä sääntelystä, kuten uudelleenkäyttötavoitteiden raportoimisesta ja jäteastioiden merkitsemisestä. Tarvittavat lainsäädännön muutokset valmistellaan mahdollisuuksien mukaan jätelain kokonaisuudistuksen tai muiden jätelain muutosten yhteydessä EU:n pakkausasetuksen säännösten soveltamista koskevien siirtymäaikaisten puitteissa.

Nykyinen voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö yhdessä tässä esityksessä ja lainsäädäntöön ehdotettujen pakkausasetusta täydentävien säännösten kanssa kattaa pääasiallisesti laajennetun tuottajavastuun toimeenpanon edellyttämän kansallisen sääntelyn, kuten tuottajavastuuta koskeva lupamenettely, tuottajaa ja tuottajavastuujärjestöä koskevat vaatimukset, pakkausjätteiden erilliskeräystä koskevat vaatimukset sekä tuottajien raportointivelvoite. Euroopan komissio on kuitenkin jätedirektiivin 11 b artiklan mukaisessa varhaisvaroitusmenettelyssä arvioinut Suomen olevan vaarassa jäädä vuodelle 2025 asetetuista yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen kierrätystavoitteista ja antanut tähän liittyviä toimenpidesuosituksia, joten lisätoimia pakkausjätteiden kierrätyksen, lajittelun ja erilliskeräyksen parantamiseksi on jatkossa syytä tehdä. Ympäristöministeriön valmisteleva luonnos hallituksen esitykseksi jätteiden kierrätyksen edistämiseksi oli lausunnoilla 1.4.-30.4.2026. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi jätelakia ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia. Pääosa ehdotuksista perustuu ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkäsen 28.6.2024 asettaman, kiertotalouslakia valmistelleen työryhmän esittämiin lainsäädäntömuutoksiin³.

EU:n pakkausasetuksen toimeenpano edellyttää myös, että jäsenvaltiot sisällyttävät kansallisiin jätteen synnyn ehkäisemistä koskeviin ohjelmiin erityisen luvun pakkausten, pakkausjätteen ja roskaantumisen ehkäisemisestä. Ohjelmassa on otettava huomioon pakkausasetuksessa asetetut vaatimukset pakkausjätteen synnyn ehkäisemiseksi. Jäsenvaltioiden on lisäksi sisällytettävä kansallisiin jätehuoltosuunnitelmiin erityinen luku pakkauksista huolehtimisesta ja pakkausjätehuollosta. Siinä on otettava huomioon pakkausasetuksen säännökset pakkausjätteen keräysjärjestelmistä, pantillisista palautusjärjestelmistä ja kierrätystavoitteista. Edellä mainitut pakkausasetuksen edellyttämät pakkausten jätehuolto ja pakkausjätteen määrän ja roskaantumisen vähentämistä koskevat suunnitelmat on tarkoitus lisätä osaksi valtakunnallista jättesuunnitelmaa sen seuraavan tarkastuksen yhteydessä. Nykyinen valtakunnallinen jättesuunnitelma⁴ on voimassa vuoteen 2027 ja se sisältää pakkausjätedirektiivin 14 artiklan edellyttämän luvun pakkauksista ja pakkausjätteistä huolehtimisesta (ks. valtakunnallisen jättesuunnitelman luku 4).

1.2. Asetuksenantovaltuudet

Asetuksenantovaltuudet perustuvat jätelain 10 §:ään. Jätelain 10 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tuotteen valmistajaan, markkinoille saattajaan ja jakelijaan kohdistuvista 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä tuotantoa ja tuotteita koskevista vaatimuksista sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitettusta kiellosta, rajoituksesta tai ehdosta tarkempia säännöksiä: 1) tuotteen merkitsemisestä tai siihen liittyvästä tiedottamisesta tai tiedon antamisesta; 2) 9 §:n 4 momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmistuksen, markkinoille saattamisen, viennin tai käytön kiellosta, rajoituksesta tai ehdosta; 3) tuotteen hyödynnettävyydestä ja uudelleenkäytettävyydestä ja niitä koskevista tarpeellisista velvoitteista; 4) valvonnan kannalta tarpeellisen tiedon antamisesta viranomaiselle

³ Kiertotalouslakityöryhmän mietintö. Ympäristöministeriön julkaisuja 2026:9, [Kiertotalouslakityöryhmän mietintö](#)

⁴ Kierrätyksestä kiertotalouteen: Valtakunnallinen jättesuunnitelma vuoteen 2027, Ympäristöministeriön julkaisuja 2022:13

toiminnasta, tuotteesta tai siitä syntyvästä jätteestä; 5) tuotteesta aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemisestä; 6) muusta 1–5 kohtaan rinnastettavasta ja Euroopan unionin asianomaisten säädösten täytäntöön panemiseksi tarpeellisesta toimintaa tai tuotetta koskevasta kiellosta tai vaatimuksesta ja sen noudattamisen valvonnasta sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta.

2 Asian valmistelu

Esitys kansallisen pakkausjäteasetuksen muuttamiseksi on valmisteltu virkatyönä. Asetuksen 23 §:ään ehdotettu Tukesin markkinavalvontatehtävää koskeva ehdotus oli lausunnoilla samanaikaisesti jätelakiin ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annettuun lakiin tehtäväksi ehdotettuja muutosesitysten kanssa (HE 82/2026 vp). Viranomais tehtäviä koskevan ehdotuksen taustaksi käyty neuvottelut käytiin jätelain 24 a ja 25 §:ään ehdotettujen valvovia viranomaisia koskevien muutosten valmistelun yhteydessä. Asetus on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti lainmuutosten kanssa.

Muilta osin ehdotetut muutokset ovat EU:n pakkausasetuksen toimeenpanosta suoraan johtuvia, lähinnä lakitekniisiä muutoksia, joissa ei ole kansallista lisäsääntelyä. EU:n pakkausasetuksen toimeenpanon 2. vaiheen edellyttämät tarpeelliset muutokset kansalliseen pakkausjäteasetukseen valmistellaan myöhemmin osana jätelainsäädännön kokonaisuudistusta (kiertotalouslaki) tai muita jätelakiin mahdollisesti ehdotettavia muutosesityksiä (ks. jakso 1.1. Tausta).

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

EU:n pakkausasetuksen tavoitteet ja nykytila on kuvattu tarkemmin HE 82/2026 vp jaksossa 2 sekä jätelain tuottajavastuuta koskevat säännökset mainitun esityksen jaksossa 3.

3.1. Pakkausten tuottajavastuu

Tuottajavastuun perusteista säädetään jätelain 6 luvussa. Jätelain nojalla annetuissa tuottajavastuualakohtaisissa valtioneuvoston asetuksissa säädetään muun muassa erilliskeräystä ja hyödyntämistä, vastaanoton järjestämistä sekä jätteen varastointi- ja käsittelyvaatimuksia koskevista tarkemmista tavoitteista ja vaatimuksista. Pakkausten tuottaja määritellään EU:n pakkausasetuksessa, johon [viitattaisiin/viitataan] informatiivisella viittauksella jätelain 48 §:n 1 momentin 6 kohdassa. Uutta tuottajan määritelmää sovelletaan 12.8.2026 alkaen. Pakkausten tuottajana pidetään tuotteen pakkaajaa tai pakatun tuotteen maahantuoja, kuitenkin kuljetuspakkausten ja sellaisten pakkausten, joita käytetään elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden pakkaamiseen myyntipaikalla suoraan kuluttajille (palvelupakkaus) sekä pakkausten, joita käytetään käsittelemättömien maatalous- ja puutarhatuotteiden pakkaamiseen (viljelijäpakkaus), tuottajana pidetään niiden valmistajaa tai maahantuoja. Jätelain 48 §:n 2 momenttiin ehdotetun (HE 82/2026) säännöksen mukaan tuottajavastuu ei koske paalirehupakkausten tuottajia, jos käytöstä poistetut paalirehupakkaukset kerätään ja kierrätetään tehokkaasti yhdessä muiden maatalousmuovien kanssa. Säännös vastaa voimassa olevan jätelain 48 § 2 momenttia, jonka mukaisesti tuottajavastuu ei koske paalirehupakkausmateriaalin tuottajia. Esitetyn poikkeuksen ehtona on kuitenkin se, että paalirehupakkausten erilliskeräys ja kierrätys on järjestetty tehokkaasti.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kansalliseen pakkausjäteasetukseen informatiiviset viittaukset tarpeellisiin EU:n pakkausasetuksen määritelmiin.

3.2. Pakkauksia koskevat vaatimukset

Pakkausjätedirektiivin 9 artiklan mukaan pakkaus voidaan saattaa markkinoille ainoastaan, jos se täyttää direktiivissä ja sen liitteessä II määritellyt perusvaatimukset. Mikäli pakkaus vastaa sitä koskevia Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistuja tai kansallisia standardeja, katsotaan sen täyttävän perusvaatimukset.

Pakkauksen kierrätettävyydestä, uudelleenkäytettävyydestä, koon ja haitallisten aineiden minimoinnista säädetään kansallisen asetuksen 4 a §:ssä, joka koskee pakkausten valmistusta ja koostumusta koskevista vaatimuksista ja vastaa sisällöllisesti pakkausedirektiivin liitteessä II säädettyjä vaatimuksia.

EU:n pakkausasetuksen II luvussa säädetään pakkausten kestävyysvaatimuksista, niiden soveltamisajoista ja menettelyistä koskien vaatimustenmukaisuuden arviointia ja todentamista. EU:n pakkausasetuksessa säädettyjen tiettyjen uusien vaatimusten soveltamisajankohtaan asti sovelletaan pakkausjätedirektiivissä ja sen toimeenpanemiseksi kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä vaatimuksia. Alla on kuvattu tarkemmin pakkausten kestävyysvaatimuksia ja uusien vaatimusten soveltamisajankohtia sekä niistä johtuvat muutostarpeet kansalliseen pakkausjäteasetukseen.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 a §:ään ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen II luvussa säädettyihin pakkauksen kestävyysvaatimukseen ja VII luvussa säädettyyn pakkausten vaatimusten mukaisuuteen.

3.2.1. Pakkausten valmistusta ja koostumusta koskevat vaatimukset

Pakkausjätteiden valmistusta ja koostumusta koskevista vaatimuksista säädetään kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 a §:ssä. Vaatimukset vastaavat pakkausjätedirektiivin liitteessä II olevan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisia perusvaatimuksia. Vaatimusten mukaan pakkaus on valmistettava siten, että sen koko ja paino rajoitetaan mahdollisimman pieneksi. Lisäksi pakkauksen uudelleenkäyttö, kierrätys tai muu hyödyntäminen pitäisi olla mahdollista jätelain 8 §:ssä tarkoitetun etusijajärjestyksen mukaisesti. Pakkausta valmistettaessa on lisäksi huolehdittava siitä, että haitallisten aineiden sekä muiden vaarallisten aineiden pitoisuudet ovat mahdollisimman vähäiset. EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti liitteen II 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan pakkausten koon ja painon rajoittamista koskevia vaatimuksia sovelletaan 31.12.2029 asti.

1.1.2030 alkaen sovelletaan EU:n pakkausasetuksen pakkausten kierrätettävyyttä koskevia 6 artiklan, kierrätysmateriaalin vähimmäispitoisuuksia koskevia 7 artiklan sekä pakkausten minimointia koskevia 10 artiklan vaatimuksia.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 a §:ään ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 5-11 artiklan kestävyysvaatimukseen ja 35-39 artiklan vaatimusten mukaisuutta koskeviin säännöksiin. Pykälää muutettaisiin myöhemmin vastaamaan EU:n pakkausasetusta ja siinä säädettyjä vaatimuksia niiden soveltamisajakohtien mukaisesti.

3.2.2. Pakkauksissa olevia aineita koskevat rajoitukset

Pakkausten raskasmetallipitoisuutta koskevista rajoituksista säädetään kansallisen pakkausjäteasetuksen 5 §:ssä. Säännökset vastaavat pakkausjätedirektiivin 11 artiklan säännöksiä.

EU:n pakkausasetuksen 5 artiklan 5 kohdassa säädetään lyijyä, kadmiumia, elohopeaa ja kuusiarvoista kromia koskevista rajoituksista, jotka vastaavat pakkausjätedirektiivissä säädettyjä rajoituksia. Lisäksi asetuksessa säädetään uusista rajoituksista elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvien pakkausten sisältämille per- ja polyfluoratuille alkyylilyhdisteille (PFAS-aineet). PFAS-aineita koskevia rajoituksia sovelletaan 12.8.2026 alkaen markkinoille saatettuihin pakkauksiin.

EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 3 kohdan mukaisesti komission päätöstä 2001/171/EY lasipakkauksille myönnettävistä poikkeuksista sekä päätöstä 2009/292/EY muovisille laatikoille ja kuormalavoille myönnettävistä poikkeuksista raskasmetallien pitoisuuksien osalta sovelletaan, kunnes ne kumotaan EU:n pakkausasetuksen 5 artiklan 8 kohdan nojalla annettavilla komission delegoiduilla säädöksillä.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 5 §: ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälästä poistetaan EU:n pakkausasetuksen 5 artiklan 4 kohdan säännösten kanssa päällekkäinen sääntely. Uuden pykälän 1 momentissa olisi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 5 artiklaan, jossa säädetään pakkauksissa olevia aineita koskevista rajoituksista sekä lueteltaisiin komission päätökset, joissa säädetään mainitun artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen aineiden rajoitusten poikkeuksista. Pykälän 2 momentti vastaisi nykyisen 3 momentin sisältöä.

3.2.3. Pakkausten kierrätettävyyttä koskevat vaatimukset

Pakkausten kierrätettävyydestä ja muusta hyödynnettävyydestä säädetään kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 c §:ssä. Vaatimukset vastaavat pakkausjätedirektiivin liitteen II kohdassa 3 säädettyjä vaatimuksia. Kierrätettävyyden osalta pykälässä viitataan 4 e §:ssä tarkoitettuihin standardeihin. Pakkauksen katsotaan täyttävän asetetut vaatimukset, mikäli se on yhden mukaistetun standardin mukainen.

Pakkausten kierrätettävyyttä koskevia vaatimuksia täydennetään EU:n pakkausasetuksen mukaisesti 1 päivänä tammikuuta 2028 mennessä annettavalla komission delegoidulla säädöksellä. Uusia vaatimuksia sovelletaan 1.1.2030 (tai 24 kk delegoitujen säännösten voimaan tulon jälkeen sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi). Siihen asti pakkauksen kierrätettävyyttä arvioidaan nykyisten yhdenmukaistettujen standardien perusteella.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 c § ehdotetaan muutettavaksi siten, että uudessa 4 c §:ssä ei enää olisi nykyisen pykälän 1 ja 2 momenttia vastaavia säännöksiä, jotka on säädetty 12.8.2026 kumottavan pakkausjätejätedirektiivin perusteella. Pykälän kompostoitavuutta ja biohajoavuutta koskevaa sääntelyä käsitellään jäljempänä jaksossa 3.2.5.

Uuteen 4 c §:ään ehdotetaan tehtäväksi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 6 artiklaan sekä myöhemmin tehtäväksi tarpeelliset muutokset kierrätettävyyttä koskevan täydentävän sääntelyn voimaan tulon yhteydessä. Täydentävään sääntelyyn asti vaatimustenmukaisuutta arvioidaan voimassa olevien standardien perusteella.

3.2.4. Uudelleenkäytettäviä pakkauksia koskevat vaatimukset

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 b §:ssä säädetään pakkausten uudelleenkäytettävyyttä koskevista vaatimuksista pakkausdirektiivin liitteen II kohdassa 2 säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

EU:n pakkausasetuksen 11 artiklassa säädetään uudelleenkäytettäviä pakkauksia koskevista vaatimuksista, joita sovelletaan 11.2.2025 alkaen markkinoille saatettuihin pakkauksiin.

Uudelleenkäytettäviä pakkauksia koskevia vaatimuksia täydennetään viimeistään 12 päivänä helmikuuta 2027 annettavalla komission delegoidulla säädöksellä, jossa vahvistetaan muun muassa uudelleenkäyttökiertojen vähimmäismäärä, joka pakkausten on kestettävä, jotta ne voidaan katsoa täyttävän uudelleenkäytettävyyden vaatimuksen.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen pakkauksen uudelleenkäytettävyyttä koskevia vaatimuksia käsittelevän 4 b § ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyisiä 1 ja 2 momenttia vastaava sääntely poistetaan EU:n pakkausasetuksen kanssa päällekkäisenä sääntelynä. Ehdotettu uusi 4 b § sisältäisi vain informatiivisen viittauksen EU:n pakkausasetuksen uudelleenkäytettäviä pakkauksia koskevaan 11 artiklaan.

3.2.5. Kompostoituvia ja biohajoavia pakkauksia koskevat vaatimukset

Kansallisen pakkausjäteasetuksen pakkauksen hyödynnettävyyttä koskevan 4 c §:n 2 ja 3 momentissa säädetään kompostointikelpoisen ja biohajoavan pakkauksen vaatimuksista. Vaatimukset vastaavat pakkausjätedirektiivin liitteen II 3 kohdan c ja d alakohdassa säädettyjä vaatimuksia.

EU:n pakkausasetuksen 9 artiklassa säädetään kompostoituvia pakkauksia koskevista vaatimuksista. Artiklan 1 kohdan mukaisesti hedelmiin ja vihanneksiin kiinnitettävien tarrojen sekä läpäisevän teepussin, kahvityynyn ja muun juomapussin on oltava kompostoituvia teollisissa biojätteiden käsittelylaitoksissa viimeistään 12.8.2028⁵. Vaatimuksen mukaisuus on osoitettava pakkauksia koskevissa teknisissä tiedoissa vaatimuksenmukaisuuden arviointimenettelyä koskevan asetuksen liitteen VII mukaisesti.

EU:n pakkausasetuksessa on erikseen eroteltu teollisesti ja kotikompostissa kompostoituva pakkaus. Kompostoituvalla pakkauksella tarkoitetaan joko aerobisissa tai anaerobisissa oloissa hajoavaa pakkausta, siten, että lopputuloksena syntyy hiilidioksidia, metaania sekä mineraalisuoloja, biomassaa ja vettä.

Jäsenvaltiot voisivat edellyttää tietyiltä muiltakin pakkauksilta kompostoituvuutta, mikäli ne sallitaan jätedirektiivin 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti kerättäväksi ja käsiteltäväksi yhdessä biojätteiden kanssa.

Kompostoituvia pakkauksia, mukaan lukien kotikompostissa kompostoituvia pakkauksia, koskevia säännöksiä täydennetään yhdenmukaistetuilla standardeilla, joiden laatimista komissio pyytää eurooppalaiselta standardointiorganisaatiolta 12 päivään helmikuuta 2026 mennessä.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 c § ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevan pykälän 3 ja 4 momenttia. Pykälän 3 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen EU:n

⁵ Kompostoituvuusvaatimus koskee EU:n pakkausasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan f alakohdassa tarkoitettua pakkausta: läpäisevä teepussi, kahvityyny tai muu juomapussi tai käytön aikana pehmeäksi muuttuva yksittäisannospakkaus, joka sisältää teetä, kahvia tai muuta juomaa ja joka on tarkoitettu käytettäväksi ja poistettavaksi käytöstä yhdessä varsinaisen tuotteen kanssa

pakkausasetuksen kompostoituvia pakkauksia koskevaan 9 artiklaan. Myöhemmin olisi tarpeen täsmentää kansallisessa lainsäädännössä, mitä pakkauksia voitaisiin kerätä yhdessä biojätteiden kanssa jätedirektiivin 22 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaisesti. Alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat sallia, että jäte, jolla on vastaavat biohajoavuus- ja kompostoitavuusominaisuudet ja joka on asiaankuuluvien unionin standardien tai vastaavien kompostoinnin ja biohajoamisen avulla hyödynnettäviä pakkauksia koskevien kansallisten standardien mukaista, kerätään yhdessä biojätteen kanssa. Tämä tehtäisiin asetuksen toimeenpanon seuraavassa vaiheessa yhdessä muiden jätelainsäädäntöön tehtävien muutosten kanssa.

3.2.6. Pakkausten minimointia koskevat vaatimukset

EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti sovelletaan voimassa olevan pakkausjätedirektiivin 9 artiklan 1 ja 2 kohtaa direktiivin liitteessä II olevan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisten pakkausten koon ja painon rajoittamista koskeviin perusvaatimuksiin 31 päivään joulukuuta 2029 saakka.

Pakkausten minimointia koskevia vaatimuksia täydennetään yhdenmukaistetuilla standardeilla, joiden laatimista komissio pyytää eurooppalaiselta standardointiorganisaatiolta 12 päivään helmikuuta 2027 mennessä. Pakkausten tulee täyttää asetuksen artiklassa 6 säädetyt pakkausten minimointia koskevat vaatimukset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2030.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 a §:n 4 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 5-11 artiklassa säädettyihin kestävyysvaatimuksiin. Pykälää tehtäisiin tarvittavat muutokset myöhemmin, kun EU:n asetuksen uudet vaatimukset tulevat sovellettaviksi.

3.2.7. Kierrätetyn muovin käyttöä koskevat vaatimukset

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 6 a §:ssä säädetään enintään kolmen litran kertakäyttöisten muovisten juomapullojen kierrätetyn muovin pitoisuutta koskevista vaatimuksista. Mainitulla pykälällä pannaan täytäntöön tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämisestä annetun direktiivin (EU) 2019/1020, jäljempänä *SUP-direktiivi*, 6 artiklan 5 kohdassa säädetty juomapullojen kierrätetyn muovin pitoisuutta koskeva vaatimus. Komissio on antanut täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2023/2683 kertakäyttöisten muovisten juomapullojen kierrätysmuovisisällön laskentamenetelmistä. Kierrätetyn muovin käyttöä koskeva vaatimus ei ole tuotekohtainen, vaan koskee yleisesti kaikkien juomapullojen tuottajien Suomessa markkinoille saattamia muovisia juomapulloja. Pakkausten tuottajien ja juomapakkausten palautusjärjestelmän jäsenten on yhteisesti huolehdittava, että kansallisessa pakkausjäteasetuksen 6 a §:ssä säädetty velvoite täyttyy. Kierrätetyn muovin pitoisuus lasketaan kaikkien Suomen markkinoille saatettujen juomapullojen sisältämän kierrätetyn muovin keskiarvona. Kansallisen pakkausjäteasetuksen 19 § 3 momentin mukaisesti juomapullojen tuottajan tai tuottajayhteisön siihen kuuluvien tuottajien puolesta tulee vuosittain kesäkuun loppuun mennessä toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle tiedot edellisenä vuonna markkinoille saattamiensa tilavuudeltaan enintään kolmen litran kertakäyttöisten muovipullojen painosta ja kierrätetyn muovin pitoisuudesta. Juomapullojen kierrätetyn muovin käyttöä koskevat vuosien 2025 ja 2030 tavoitteet, jotka on säädetty SUP-direktiivin 6 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa, kumotaan 1.1.2030 alkaen tai kolmen vuoden kuluttua alla mainitun täytäntöönpanosäädöksen voimaantulosta sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi. Tämän jälkeen sovelletaan EU:n pakkausasetuksen 7 artiklassa säädettyjä kierrätetyn muovin käyttöosuusvaatimuksia.

EU:n pakkausasetuksen 7 artiklassa säädetään muovipakkausten kierrätetyn materiaalin vähimmäisosuutta koskevasta vaatimuksesta. Komissio antaa viimeistään 31.12.2026 täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan kierrätysmateriaalin prosenttiosuuden laskentamenetelmä sekä kestävyyskriteerit kierrätysteknologioille. Markkinoille saatetun muovipakkauksen jokaisen muoviosan on sisällettävä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2030 tai kolmen vuoden kuluttua mainitun komission täytäntöönpanosäädöksen voimaantulosta sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi, tietty vähimmäisprosenttiosuus kulutuksen jälkeistä muovijätettä. Kierrätetyn muovin vähimmäisprosenttiosuus lasketaan valmistuslaitos- ja -vuosikohtaisena keskiarvona.

Taulukossa 2 on kuvattu EU:n pakkausasetuksen 6 artiklassa säädetty kierrätetyn muovin pitoisuusvaatimukset eri pakkaustyypeille vuodesta 2030 ja 2040 alkaen.

Taulukko 2. Eri pakkaustyypeille säädetty kierrätetyn muovin pitoisuusvaatimukset.

Pakkaustyyppi	2030 (%)	2040 (%)
Kontaktimateriaalipakkaukset, PET (pl. juomapullot)	30	50
Kontaktimateriaalipakkaukset, muut kuin PET (pl. juomapullot)	10	25
Kertakäyttöiset muoviset juomapullot	30	65
Muut muovipakkaukset kuin edellä mainitut	35	65

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 6 a §:ään ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 7 artiklaan. Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä näitä koskeva 19 §:n 3 momentissa säädetty tuottajan raportointivelvollisuus kumottaisiin myöhemmin EU:n pakkausasetuksen muovipakkausten kierrätetyn muovin pitoisuutta koskevan säännöksen voimaan tullessa.

3.2.8. Pakkaukseen tehtävät merkinnät

EU:n pakkausasetuksen 12 artiklan mukaan kaikissa pakkauksissa on oltava lajittelua helpottava merkintä pakkauksen materiaalikoostumuksesta 12.8.2028 alkaen tai 24 kuukauden kuluttua merkintöjä koskevan täytäntöönpanosäädöksen voimaan tulosta sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi. Komission määräaika säädöksen laatimiseksi on 12.8.2026. Jätteenkeräysastiat tulee pakkausten tuottajan kustannuksella merkitä vastaavalla merkinnällä viimeistään 12.8.2028 tai 30 kk kuluttua mainitun täytäntöönpanosäädöksen voimaan tulosta sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi.

EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan siirtymäsäännöksen mukaisesti pakkausdirektiivin merkintöjä koskevaa 8 artiklan 2 kohtaa sovelletaan, kunnes on kulunut 30 kk edellä mainitun täytäntöönpanopäätöksen voimaantulosta.

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 6 §:ään ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen merkintöjä koskevaan 12 artiklaan, muutoin pykälään ei tehtäisi vielä muutoksia. Pykälää olisi tarpeen muuttaa myöhemmin EU:n pakkausasetuksen toimeenpanon myöhemmässä vaiheessa sitten, kun uusia merkintävaatimuksia alettaisiin soveltaa ja nykyisen säännöksen soveltaminen lakkaisi.

Myöhemmin jätelain muutosten tai kiertotalouslain valmistelun yhteydessä säädettäisiin myös jätteistien merkintävaatimuksia valvovasta viranomaisesta, kuitenkin hyvissä ajoin ennen valvontatehtävän alkamista.

Lain valmistelussa tullaan tarkentamaan muun muassa kunnan jätehuoltoviranomaisen ja Lupa- ja valvontaviraston välistä toimivaltajakoa.

3.3. Käytettyjen pakkausten kierrätystavoitteet

EU:n pakkausasetuksen 52 artiklassa säädetty pakkausjätteiden kierrätystavoitteet vastaavat voimassa olevan pakkausjätedirektiivin 6 artiklassa ja kansallisen pakkausjäteasetuksen 7 ja 8 §:ssä säädettyjä tavoitteita. Jätedirektiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetty vuosia 2001 ja 2008 koskevat tavoitteet on jätetty pois tarpeettomina EU:n pakkausasetuksesta.

EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti pakkausjätedirektiivin kierrätystavoitteiden laskentaa koskevia 5 artiklan 2 ja 3 kohtaa, 6 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdan sekä 6 a artiklan säännöksiä sovelletaan 31.12.2028 asti.

Euroopan komissio on jätedirektiivin 11 b artiklan mukaisessa varhaisvaroitusmenettelyssä arvioinut Suomen olevan vaarassa jäädä vuodelle 2025 asetetuista yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen kierrätystavoitteista ja antanut tähän liittyviä toimenpidesuosituksia (ks. jakso 3.4).

Taulukossa 3 kuvataan Suomen toteutuneet pakkausjätteiden kierrätysasteet vuonna 2023 ja EU:n lainsäädännössä asetetut tavoitteet vuosille 2025 ja 2030.

Taulukko 3

Pakkauslaji	2023 (%) toteuma	2025 (%) tavoite	2030 (%) tavoite
Muovi	29	50	55
Puu	23*	25*	30*
Fe	73	70	80
Al	88	50	60
Lasi	92	70	75
Kuitu	96	75	85
Yhteensä	59	65	70

*) Jäsenvaltio voi ottaa puupakkausten kierrätysasteen laskelmissa huomioon uudelleenkäyttöä varten korjattujen puupakkausten määrät

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 7 § muutettaisiin siten, että voimassa olevaan pykälään verrattuna siitä poistettaisiin 1 momentin 1 kohta tarpeettomana. Pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohtaa sekä 2 momenttia olisi tarpeen muuttaa myöhemmin, kun 2 momentin soveltaminen päättyy 31.12.2028. Asetuksen 7 ja 8 §:ään lisättäisiin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen kierrätystavoitteita koskevaan 53 artiklaan ja tavoitteiden laskentasääntöjä koskevaan 54 artiklaan.

Kansallisen asetuksen 9 § olisi tarpeen muuttaa myöhemmin, kun sen soveltaminen päättyy 31.12.2028.

3.4. Pakkausjätteiden erilliskeräystä koskevat vaatimukset

Jätelain 15 §:ssä säädetään jätteiden erilliskeräysvelvollisuudesta, josta voidaan poiketa vain tietyissä poikkeustapauksissa. Lain 49 § edellyttää, että tuottajien on järjestettävä käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja kuljetus. Tästä poiketen kuntien tulee järjestää kotitalouksien pakkausjätteen kiinteistökohtainen erilliskeräys lain 49 a §:n mukaisesti ja tuottajien on korvattava erilliskeräyksen kustannukset kunnille 49 b §:n mukaisesti. Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (978/2021, jäljempänä *jäteasetus*) 18 ja 21 §:ssä säädetään tarkemmin pakkausjätteiden erilliskeräysvaatimuksista. Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän pakkausjätteen kiinteistöittainen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi tai useampi asuinhuoneisto. Jätteen haltijan on puolestaan järjestettävä muun kuin asumisessa syntyvän pakkausjätteen erilliskeräys jokaiselta taajamassa tai asema- tai yleiskaavoitetulla palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitsevalta kiinteistöltä, jos pakkausjätettä syntyy viikossa vähintään viisi kilogrammaa (muovi- sekä paperi- ja kartonkipakkausjäte) tai kaksi kilogrammaa (lasipakkausjäte sekä metallipakkausjäte ja muu pienikokoinen metallijäte yhteensä).

Pakkausten tuottajien tulee järjestää pakkausten alueellinen vastaanotto kansallisessa pakkausjäteasetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Panttijärjestelmän ylläpitäjän tulee jätelain 69 §:n mukaisesti järjestää pantillisille juomapakkauksille palautusjärjestelmä. Lisäksi pantillisten juomapakkausten myyjille on jätelain 71 §:ssä säädetty velvollisuus vastaanottaa samaan järjestelmään kuuluvia juomapakkauksia ja maksaa takaisin pakkauksen palauttajalle siitä maksettu pantti.

EU:n pakkausasetuksen 48 artikla edellyttää jäsenvaltioiden huolehtivan, että kaikelle pakkausjätteelle on olemassa jätedirektiivin 4, 10 ja 13 artiklan mukainen erilliskeräys. EU:n pakkausasetus kieltää polttamasta tai sijoittamasta kaatopaikalle sellaisia pakkauksia, jotka täyttävät 1.1.2028 mennessä delegoidulla säädöksellä vahvistetut kierrätettävyyden suunnittelun kriteerit. Asetuksen mukaan jäsenvaltiot voivat myös varmistaa, että sekajätteestä lajitellaan kierrätettävät pakkaukset ennen polttoa tai loppukäsittelyä.

Nykyinen kansallinen lainsäädäntö täyttää pääsääntöisesti pakkausten erilliskeräystä koskevat vaatimukset. Suomi ei kuitenkaan ole täyttänyt yhdyskuntajätteelle ja tietyille pakkausjätteille asetettuja EU:n tavoitteita. Euroopan komissio käynnisti heinäkuussa 2024 rikkomusmenettelyn Suomea vastaan, koska Suomi ei saavuttanut jätedirektiivissä säädettyä yhdyskuntajätteen vuoden 2020 kierrätystavoitetta. Lisäksi Euroopan komissio on jätedirektiivin 11 b artiklan mukaisessa varhaisvaroitusmenettelyssä arvioinut Suomen olevan vaarassa jäädä vuodelle 2025 asetetuista yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen kierrätystavoitteista ja antanut tähän liittyviä toimenpidesuosituksia. EU:n lainsäädännössä tuleville vuosille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittäviä lisätoimia.

EU:n pakkausasetus edellyttää, että 1.1.2029 mennessä jäsenvaltiot ovat toteuttaneet pakkausjätteiden erilliskeräystä koskevat toimenpiteet siten, että saavutetaan pakkausjätteille asetetut kierrätystavoitteet ja kierrätetyn muovin käyttöosuutta koskevat tavoitteet. Tarvittavia muutostarpeita pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoitteisiin tai muihin pakkausjätteiden kierräystä edistäviin säännöksiin arvioidaan EU:n pakkausasetuksen kansallisen toimeenpanon 2. vaiheessa osana jätelainsäädäntöön tehtäviä muutosehdotuksia.

Kierrätyksen edistämiseksi tehtäviä tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä arvioitiin kiertotalouslakia valmistelleessa työryhmässä, joka jätti mietintönsä 4.2.2026. Työryhmän esitysten pohjalta valmisteltu ympäristöministeriön luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle jätelain ja harmaan talouden

selvityksiköistä annetun lain 6 §:n muuttamiseksi oli lausunnoilla 1.4.-30.4.2026. Esitysluonnoksessa ehdotettiin EU:n jätelainsäädännössä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi sekä jätteen kierrätyksen, lajittelun ja erilliskeräyksen parantamiseksi säädettäväksi jätelakiin velvollisuutta lajitella jätteet järjestetyn erilliskeräyksen mukaisesti. Esitysluonnoksessa ehdotettiin kiellettäväksi kierrätyskelpoisen tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvan jätteen keräys energijätteenä ja lajittelu energijätteeseen. Lisäksi esitettiin jätteiden lajittelun parantamiseksi jätelaissa säädettäväksi jätehuollon palveluita tarjoavan ja kiinteistön haltijan neuvonta- ja tiedottamisvelvollisuuksista. Myös voimassa olevia tuotteen jakelijan ja kunnan neuvonta- ja tiedottamisvelvollisuuksia tarkennettaisiin ja laajennettaisiin.

3.4.1. Juomapakkausten erilliskeräys

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 10 a §:ssä säädetään SUP-direktiivin 9 artiklan täytäntöönpanemiseksi juomapullojen erilliskeräysvelvoitteesta. Tuottajien on järjestettävä tilavuudeltaan enintään kolmen litran kertakäyttöisten muovisten juomapullojen erilliskeräys kierrätystä varten siten, että vuosittainen keräysaste on 1 päivästä tammikuuta 2025 vähintään 77 painoprosenttia ja 1 päivästä tammikuuta 2029 vähintään 90 painoprosenttia kyseisenä vuonna markkinoille saatetusta määrästä.

EU:n pakkausasetuksen 50 artikla edellyttää jäsenvaltioiden toteuttavan 1.1.2029 mennessä tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan, että enintään kolmen litran kertakäyttöisten muovisten juomapullojen ja kertakäyttöisten metallisten juomapakkausten erilliskeräys on vuosittain vähintään 90 % markkinoille saatetuista määristä. Komissio antaa viimeistään 12.2.2027 täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan edellä mainittu juomapakkausten erilliskeräyksen laskentamenetelmä.

SUP-direktiivin muovipulloja koskeva tavoite eroaa hieman EU:n pakkausasetuksessa asetetusta tavoitteesta, joten EU:n pakkausasetuksessa asetetut vuoden tavoitteet olisi tarpeen lisätä kansallisen pakkausjäteasetuksen 10 a §:ään. Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän katsottaisiin täyttävän sekä SUP-direktiivin että EU:n pakkausasetuksen juomapakkausten erilliskeräystä koskevat tavoitteet, jos se täyttää juomapakkausten palautusjärjestelmästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (526/2013) säädetyt uudelleenkäyttö- ja kierrätysvelvollisuudet.

3.5. Pakkausten uudelleenkäyttötavoitteet

EU:n pakkausasetuksen 29 artiklassa säädetään tietyille toimijoille uudelleenkäyttöä koskevia tavoitteita. Nykyisessä lainsäädännössä ei ole vastaavia velvoitteita. Asetus asettaa pakkausten uudelleenkäyttöä koskevia velvoitteita ryhmäpakkausten ja kuljetuspakkausten käyttäjille sekä lopullisille jakelijoille, jotka saattavat tiettyjä alkoholijuomia ja alkoholittomia juomia myyntipakkauksissa kuluttajien saataville. Asetuksessa säädetään sitovat tavoitteet vuodelle 2030 ja ei-sitova pyrkimys vuodelle 2040. Asetuksessa säädetään lisäksi tietyistä poikkeuksista uudelleenkäyttövelvoitteisiin sekä määritellään, millä edellytyksin voitaisiin säätää kansallisia poikkeuksia tai komissio voisi säätää uusista poikkeuksista täytäntöönpanosäädöksillä.

Uudelleenkäyttöä koskevat vaatimukset ovat sellaisenaan sovellettavissa olevaa lainsäädäntöä. EU:n pakkausasetuksen toimeenpanon seuraavissa osissa arvioidaan mahdollisten kansallisten poikkeusten tai joustojen tarkoituksenmukaisuus ja mahdollisuus asetuksen sallimissa rajoissa. Seuraavassa osassa arvioidaan

myös tarve mahdolliselle kansalliselle lisäsääntelylle esimerkiksi uudelleenkäyttöjärjestelmien hyväksynnän, valvonnan ja raportoinnin osalta.

3.6. Tuottajan tiedottamisvelvollisuus

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 13 §:ssä säädetään tuottajan tiedottamisvelvollisuudesta. Tuottajan on varmistettava, että pakkausten käyttäjät ja kuluttajat saavat tarvittavat tiedot muun muassa pakkausten erilliskeräysvelvoitteista ja käytössä olevista erilliskeräysjärjestelmistä sekä jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisestä ja roskaantumisen ehkäisemisestä.

EU:n pakkausasetuksen 55 artiklassa säädetään lisäksi tuottajien velvollisuudesta tiedottaa pakkausten merkinnöistä ja kompostoituvien pakkausten jätehuoltovaihtoehdoista sekä tietojen toimittamisen tavoista.

Kansallisesta pakkausjäteasetuksesta poistettaisiin asetuksen kanssa päällekkäinen sääntely ja tehtäisiin tarvittavat informatiiviset viittaukset EU:n asetuksen säännöksiin.

3.7. Tuottajan raportointivaatimukset

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 19 §:ssä säädetään tuottajan raportointivaatimuksista ja 19 a §:ssä pienten, alle 50 tonnia pakkauksia markkinoille saattavan tuottajan kevennetystä raportoinnista. Tuottajien on raportoitava edellisen vuoden toimintaansa koskevat tiedot vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä Lupa- ja valvontavirastolle.

EU:n pakkausasetuksen 44 artiklan mukaisesti tuottajan tulee raportoida viranomaiselle liitteessä IX olevan B osan 1 kohdassa esitetyt tiedot edeltävän kalenterivuoden osalta viimeistään 1. päivänä kesäkuuta. Liitteen IX edellyttämät raportointitiedot ovat huomattavasti nykyistä yksityiskohtaisempia. Vähintään 10 tonnia pakkauksia markkinoille saataville asetettavat tuottajat raportoivat tuotteensa jaoteltuina asetuksen liitteessä II olevan taulukon mukaisesti 22 eri pakkaustyyppiin. Esimerkiksi markkinoille saatetut muovipakkaukset raportoidaan jaoteltuina 13 pakkaustyyppiin, metallipakkaukset kolmeen ja paperi- ja kartonkipakkaukset kahteen pakkaustyyppiin.

Asetuksen 44 artiklan 8 kohdan mukaan tuottajan, joka on asettanut saataville alle 10 tonnin määrän pakkauksia kalenterivuoden aikana, on raportoitava toimivaltaiselle viranomaiselle asetuksen liitteessä IX olevan B osan 2 kohdassa esitetyt tiedot edeltävän kokonaisen kalenterivuoden osalta viimeistään 1 päivänä kesäkuuta. Pienten tuottajien raportointivelvoite eroaa lähinnä saataville asetettujen pakkausten yksilöinnin tarkkuudessa. Pienet tuottajat raportoivat pakkaukset jaoteltuina materiaalin mukaan: lasi, muovi, paperi ja kartonki, rautametallit, alumiini, puu sekä muu. Pieniä tuottajia koskevaa EU:n pakkausasetuksen mukaista kevennettyä raportointivelvoitetta sovelletaan ensimmäisen kerran vuotta 2028 koskevien tietojen raportointiin.

EU:n pakkausasetuksen mukaan komissio antaa viimeistään 12.2.2026 täytäntöönpanosäädöksiä raportoinnin muodosta [säädös ei ole vielä valmistunut]. Tuottajien ja tuottajayhteisöjen vuotta 2028 koskevien tietojen raportoinnin määräaika on EU:n pakkausasetuksen mukaisesti viimeistään 1.6.2029. Siihen asti noudatetaan pakkausjätedirektiivin perusteella kansallisessa pakkausjäteasetuksessa säädettyjä raportointivaatimuksia ja määräaikoja.

Kansallista pakkausjäteasetusta muutettaisiin uusien raportointivelvollisuuksien voimaan tultua.

3.8. Markkinavalvonta

Jätelain 24 a §:n mukaan Tukes toimii pakkausten markkinavalvontaviranomaisena. Kansallisen pakkausjäteasetuksen 23 §:ssä säädetään pakkausten markkinavalvontaviranomaisen tehtäväksi valvoa asetuksen 4 a – 4 e, 5 ja 6 §:n noudattamista. Pykälissä säädetään pakkausten tuotevaatimuksista, kuten juomapakkauksia, pakkausten valmistusta, koostumusta, uudelleenkäytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä koskevista vaatimuksista sekä pakkausten raskasmetallipitoisuuksien rajoituksista.

EU:n pakkausasetuksessa osin täsmennetään nykyisiä pakkauksille asetettuja vaatimuksia ja osin säädetään uusia vaatimuksia (ks. jakso 3.2)

Kansallisen pakkausjäteasetuksen 23 §:ään lisätään Tukesin tehtäviin viittaukset EU:n pakkausasetuksen pakkauksia koskeviin vaatimuksiin. Tukes valvoisi pakkauksille asetettuja tuotevaatimuksia, kiellettyjä aineita ja kiellettyjä pakkaustyyppisiä sekä kierrätetyn muovin pitoisuutta muiden kuin elintarvikepakkausten osalta (ks. Säännöskohtaiset perustelut, 23 §).

4 Pääasialliset vaikutukset

EU:n pakkausasetuksen vaikutuksia on arvioitu komission pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevan asetusehdotuksen antamisen yhteydessä kaksiosaisessa vaikutusarviossa (SWD(2022) 384 final, osat 1 ja 2) sekä tiivistelmässä (SWD(2022) 385 final)⁶. Komission antaman asetusehdotuksen vaikutuksia on arvioitu myös asetusehdotuksesta annetussa valtioneuvoston U-kirjelmässä eduskunnalle⁷.

EU:n pakkausasetuksen kansallisen toimeenpanon ensimmäistä osaa koskevien lainsäädäntömuutosten vaikutuksia on arvioitu niitä koskevan hallituksen esityksen (HE 82/2026 vp) jaksossa 4.2 (Pääasialliset vaikutukset).

Tässä muistiossa arvioidaan ehdotettujen kansalliseen pakkausjäteasetukseen tehtävien EU:n pakkausasetusta täydentävien säännösten vaikutuksia.

Vaikutus markkinavalvontaviranomaiseen

EU:n pakkausasetuksen edellyttämä markkinavalvontatehtävä toisi Tukesille kokonaan uusia valvontatehtäviä, laajentaisi toiminnanharjoittajakuntaa sekä lisäisi merkittävästi valvottavia vaatimuksia ja asiakirjoja sekä edellyttäisi perehtymistä myös elintarvikelainsäädäntöön. Uudet asteittain voimaan tulevat velvoitteet edellyttävät myös yrityksille suunnattua viestintää ja neuvontaa.

Analyysikustannukset lisääntyvät uusien valvottavien aineiden takia. Lisäksi tarvitaan määräraha tietojärjestelmäkustannuksiin. Tukesin markkinavalvonta-alustaan, niin sanottuun Manta-järjestelmään, tehtäisiin uudet asiakirja- ja merkintävalvonnan edellyttämät valvontalomakkeet tietokenttälisäyksiä sekä säädoskohtaiset tuotetiedot vaatimustenmukaisuuden arvioimiseksi. Lisäksi tarvittaisiin rajapintapäivitykset komission ylläpitämään markkinavalvontaviranomaisten väliseen tiedonpitoon kehitettyyn sähköiseen alustaan, ICSMS-järjestelmään.

⁶ [Proposal Packaging and Packaging Waste - Environment - European Commission](#)

⁷ [U 110/2022 vp | Valtiopäiväasiakirjat | Eduskunta](#)

Tukes arvioi EU:n pakkausasetuksen uusien valvontatehtävien edellyttävän 3,5 htv pysyvän lisäresurssitarpeen. Tästä lisäresurssitarpeesta olisi 1,5 htv vuodesta 2026, 1 htv vuodesta 2028 ja 1 htv vuodesta 2029 alkaen. Asetuksen edellyttämien järjestelmäpäivitysten kertaluonteinen kustannus olisi 80 000 e, josta 40 000 e vuodelle 2026 ja 40 000 e vuodelle 2027 sekä uusien valvottavien aineiden analyysien lisäkustannukset 20 000 e vuosittain.

Suhde talousarvioon

Esityksellä ei ole vaikutuksia vuoden 2026 talousarvioon. Hallitus toimeenpanee valtionhallinnon tuottavuusohjelman, jolla tavoitellaan yhteensä noin 390 miljoonan euron säästöjä valtionhallinnon toiminnan tehostamiseksi. Tuottavuusohjelman toimeenpanon myötä uusien tehtävien rahoitustarpeet tulee pääsääntöisesti ratkaista luopumalla olemassa olevista tehtävistä tai tehostamalla olemassa olevien resurssien käyttöä.

Voimavarojen tarvetta tulisi seurata toimeenpanon edetessä. Tarvetta tarkastellaan uudestaan osana vuoden 2027 talousarvioesityksen sekä julkisen talouden suunnitelman vuosille 2028–2031 valmistelun yhteydessä.

5 Lausuntopalaute

Asetusluonnos oli lausunnoilla lausuntopalvelu.fi -tietoaalustalla 8.5.-29.5.2026.

Perusteluna lyhyelle lausuntoajalle on se, että asetuksen 23 §:ään ehdotettu Tukesin markkinavalvontatehtävää koskeva ehdotus oli lausunnoilla jo 3.3.-25.3.2026, samanaikaisesti jätelakiin ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annettuun lakiin tehtäväksi ehdotettuja muutosesitysten kanssa (HE 82/2026 vp). Tukesille esitettäviä viranomaistehtäviä koskevan ehdotuksen taustaksi käydyt neuvottelut käytiin jätelain 24 a ja 25 §:ään ehdotettujen valvovia viranomaisia koskevien muutosten valmistelun yhteydessä.

Muilta osin ehdotetut muutokset ovat EU:n pakkausasetuksen toimeenpanosta suoraan johtuvia, lähinnä lakiteknisiiä muutoksia, joissa ei ole kansallista lisäsääntelyä.

5.1. Muutosehdotuksista saatu lausuntopalaute

5.2. Lausuntopalautteen perusteella tehdyt muutokset

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Soveltamisala. Pykälä muutettaisiin niin, että soveltamisalaan tulisi maininta, että asetuksessa säädetään myös EU:n pakkausasetuksen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisista kansallisista säännöksistä.

2 §. Soveltamisalan rajaukset. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin jätettäväksi asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle paalirehupakkausten tuottajat, jos paalirehupakkaukset kerätään ja kierrätetään tehokkaasti yhdessä muiden maatalousmuovien kanssa. Rajaus vastaisi jätelain 48 §:ssä säädettyä pakkausten tuottajavastuuta koskevaa soveltamisalan rajausta. Käytännössä paalirehupakkausten tuottajan tulisi hoitaa kyseisten pakkausten jätehuolto ja vastata jätehuollon kustannuksista liittymällä koko maan kattavaan maatalouden muovijätteiden keräysjärjestelmään. Muut pakkauksia koskevat vaatimukset, kuten tuotevaatimukset, koskisivat paalirehun pakkauksia. Pakkauksiksi katsotaan ainoastaan sellaisten paalien

pakkausmateriaali, joita myydään muualle kuin pakkaajan omaan käyttöön. Paalirehujen pakkausmateriaali laskettaisiin mukaan EU:n komissiolle raportoitaviin markkinoille saatettujen pakkausten kokonaismääriin. Lupa- ja valvontavirastolla olisi jätelain 122 §:n mukaisesti oikeus saada pyynnöstä tarpeelliset tiedot EU:n pakkausasetuksen noudattamisen valvontaa ja toimeenpanoa varten.

3 §. Määritelmät. Pykälä muutettaisiin kokonaan. EU:n pakkausasetuksen kanssa päällekkäiset tai ristiriitaiset määritelmät poistettaisiin 1 momentista ja momenttiin lisättäisiin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 3 artiklan 1 kohdan pakkausta, pakkauksen tuottajaa, uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytettävää pakkausta sekä yhdistelmäateriaalipakkausta koskeviin määritelmiin. Pykälän 2 momentissa olisi informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen liitteeseen I, jossa on ohjeellinen luettelo pakkauksen määritelmään kuuluvista esineistä.

4 a §. Pakkauksen valmistusta ja koostumusta koskevat vaatimukset. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 5-11 artiklan säädettyihin pakkauksia koskeviin kestävyysvaatimuksiin sekä 35-39 artiklassa säädettyyn pakkauksen vaatimuksen mukaisuuden arviointiin.

4 b §. Pakkauksen uudelleenkäytettävyyttä koskevat vaatimukset. Ehdotettava uusi pykälä sisältäisi vain informatiivisen viittauksen EU:n pakkausasetuksen uudelleenkäytettävien pakkausten vaatimuksia koskevaan 11 artiklaan.

4 c §. Pakkauksen hyödynnettävyyttä koskevat vaatimukset. Verrattuna voimassa olevaan pykälään ehdotettavasta uudesta 4 c §:stä poistettaisiin EU:n pakkausasetuksen kanssa päällekkäinen sääntely ja lisättäisiin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen kompostoituvia pakkauksia koskevaan 9 artiklaan ja kierrätettävien pakkausten vaatimuksia koskevaan 6 artiklaan.

4 e §. Pakkauksen standardinmukaisuus. Pykälästä poistettaisiin EU:n pakkausasetuksen kanssa päällekkäinen sääntely ja lisättäisiin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 36 artiklassa säädettyyn vaatimuksenmukaisuusolettamaan.

5 §. Pakkausten ainerajoituksia koskevat poikkeukset ja niiden valvonta. Ehdotetun uuden pykälän otsikko muutettaisiin nykyistä pykälää paremmin vastaamaan uutta sääntelyä. Lisäksi pykälästä poistettaisiin EU:n pakkausasetuksen kanssa päällekkäinen sääntely. Ehdotettu 1 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen EU:n pakkausasetuksen 5 artiklaan, jossa säädetään pakkauksissa olevia aineita koskevista vaatimuksista. Momenttiin lisättäisiin myös informatiivinen viittaus komission päätöksiin, joissa säädetään artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen aineiden rajoitusten poikkeuksista. Ne vastaavat voimassa olevan pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohtaa. Ehdotetusta uudesta pykälästä poistetaan pakkausjätedirektiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti säädetty nykyisen 2 momentin 3 kohta, kristallilasia koskeva poikkeus, jota ei sovelleta enää 12.8.2026 jälkeen.

6 §. Pakkaukseen tehtävät merkinnät. Pykälän lisättäisiin uusi 4 momentin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 12 artiklaan, jossa säädetään pakkausten merkinnöistä. Pykälän 1 ja 2 momentti perustuvat pakkausjätedirektiivin 8 artiklan 2 kohtaan, joka on EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 1 kohdan alakohdan mukaan voimassa 30 kk 12 artiklan 6 kohdan nojalla annetun merkintöjä koskevan täytäntöönpanosäädöksen voimaantulosta. Täytäntöönpanosäädös tulisi antaa 12.8.2026 mennessä. Nykyinen pakkaustenmerkintöjä koskeva komission päätös 97/129/EY on voimassa 12.8.2028 asti EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Pykälää on tarpeen muuttaa merkintöjä koskevien uusien säännösten voimaan tultua.

6 a §. Kierrätetyn muovin vähimmäispitoisuus muovipulloissa. Pykälään lisättäisiin 3 momentin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 7 artiklaan sekä SUP-direktiivin nojalla annettuun täytäntöönpanosäädökseen muovisten juomapullojen kierrätysmuovisisällön laskentamenetelmästä. Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä näitä koskeva 19 §:n 3 momentissa säädetty tuottajan raportointivelvollisuus kumottaisiin myöhemmin EU:n pakkausasetuksen muovipakkausten kierrätetyn muovin pitoisuutta koskevan säännöksen voimaan tullessa (ks. jakso 3.2.7. Kierrätetyn muovin käyttöä koskevat vaatimukset).

7 §. Käytettyjen pakkausten uudelleenkäyttöä ja kierrätystä koskevat kokonaistavoitteet. Pykälä muutettaisiin koskemaan ainoastaan pakkausten kierrätystavoitteita. Voimassa olevaan 7 §:ään verrattuna ehdotetusta uudesta pykälästä poistettaisiin pakkausjätedirektiivissä säädetty käytettyjen pakkausten kierrätystä koskevat tavoitteet ja viitattaisiin EU:n pakkausasetuksen 52 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdassa säädettyihin tavoitteisiin ja 53 ja 54 artiklassa säädettyihin laskentamenetelmiin. Tavoitteet pysyisivät sisällöllisesti ennallaan. Tavoitteiden toteutumisen laskentamenetelmiä koskevat pykälän 2 ja 3 momentti säilyisivät nykyisen sisältöisinä, sillä EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti pakkausdirektiivin 5 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä laskentamenetelmiä sovelletaan 31.12.2028 asti, minkä jälkeen pykälää on tarpeen muuttaa.

8 §. Pakkausjätteen kierrätystavoitteet pakkausmateriaaleittain. Voimassa olevaan 8 §:ään verrattuna ehdotetusta uudesta pykälästä poistettaisiin pakkausjätedirektiivissä säädetty käytettyjen pakkausten materiaalikohtaiset kierrätystavoitteet ja viitattaisiin EU:n pakkausasetuksen 52 artiklan 1 kohdan b ja d alakohdassa säädettyihin tavoitteisiin ja 53 ja 54 artiklassa säädettyihin laskentamenetelmiin. EU:n pakkausasetuksessa asetetut tavoitteet vastaavat sisällöllisesti pakkausjätedirektiivissä vuosille 2025 ja 2030 säädettyjä tavoitteita. Tavoitteiden toteutumisen laskentamenetelmiä koskeva pykälän 2 momentti säilyisi nykyistä vastaavan sisältöisenä, sillä EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti pakkausdirektiivin 5 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä laskentamenetelmiä sovelletaan 31.12.2028 asti, minkä jälkeen pykälää on tarpeen muuttaa. Myös juomapakkausten palautusjärjestelmää koskeva 3 momentti vastaisi sisällöltään nykyistä säännöstä. Pykälän 4 momentissa viitattaisiin EU:n pakkausasetuksen 53 ja 54 artiklassa säädettyihin kierrätystavoitteiden laskentaa koskeviin säännöksiin.

10 a §. Juomapullojen erilliskeräysvelvoite. Pykälän uudessa 4 momentissa säädettäisiin tuottajien vastuulle saavuttaa EU:n pakkausasetuksen 50 artiklassa säädetty juomapakkausten erilliskeräystä koskeva vaatimus. Vaatimuksen mukaisesti enintään kolmen litran kertakäyttöisten muovipullojen ja metallisten juomapakkausten erilliskeräys kierrätystä varten on järjestettävä niin, että niiden vuosittainen keräysaste on 1.1.2029 alkaen vähintään 90 painoprosenttia vuosittaisesta markkinoille saatetusta määrästä. Pykälään lisättäisiin informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 56 artiklan 1 ja 7 kohdassa säädettyihin laskentamenetelmiin. Komissio antaa viimeistään 12.2.2027 täytäntöönpanosäädöksen laskentamenetelmistä.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaus myös 4 momenttiin. Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän katsottaisiin täyttävän 1 j a 4 momentissa asetetut erilliskeräystavoitteet, jos se täyttää juomapakkausten palautusjärjestelmästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (526/2013) säädetty uudelleenkäyttö- ja kierrätystavoitteet. Mainitun asetuksen mukaan palautusjärjestelmään kuuluvista kertaalleen täytettävistä juomapakkauksista on kierrätettävä vähintään 90 painoprosenttia.

13 §. Tuottajan tiedottamisvelvollisuus. Verrattuna voimassa olevaan 13 §:ään ehdotetusta uudesta pykälästä poistettaisiin EU:n pakkausasetuksen kanssa päällekkäiset säännökset ja lisättäisiin informatiivinen viittaus

asetuksen 55 artiklaan, jossa säädetään tuottajan velvollisuudesta tiedottaa pakkausjätteen synnyn ehkäisemisestä ja jätehuollosta.

17 §. Tuottajayhteisön hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi. Pykälään lisättäisiin uusi 9 kohta, jonka mukaan tuottajien tulisi liittää hakemuksessaan tuottajarekisteriin hyväksymiseksi myös selvitys jätelain 61 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakuuden asettamisesta. Vaatimus vakuuden asettamisesta lisättiin jätelain 61 §:ään EU:n pakkausasetuksen täytäntöönpanon ensimmäisessä osassa (HE 82/2026 vp) asetuksen 47 artiklan 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi.

23 §. Markkinavalvonta. Pykälän 1 momentti muutettaisiin poistamalla markkinavalvontaviranomaisen tehtävistä viittaukset kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 a-4 c pykälisiin ja lisäämällä viittaukset EU:n pakkausasetuksen 5, 6, 8-12, 14, 24-26 artiklaan sekä 7 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 7 artiklan 2 kohdan d alakohtaan.

Tukesin valvontatehtävien ehdotetaan kattavan kansallisen pakkausjäteasetuksen 4 d ja 4 e §:n lisäksi seuraavat EU:n pakkausasetuksen artikkelit: 5 artiklan pakkauksissa olevia aineita koskevat vaatimukset; 6 artiklan kierrätettävät pakkaukset; 8 artiklan biopohjaisten raaka-aineiden käyttö muovipakkauksissa; 9 artiklan kompostoituvat pakkaukset; 10 artiklan pakkausten minimointi; 11 artiklan uudelleenkäytettävät pakkaukset; 12 artiklan pakkausten merkinnät, 14 artiklan ympäristöväittämät, 24 artiklan ylipakkaamiseen liittyvä velvoite, 25 artiklan tiettyjen pakkausmuotojen käyttöä koskevat rajoitukset, 26 artiklan edellyttämä velvoite kuvata osana 11 artiklan 3 kohdan nojalla toimitettavia uudelleenkäytettäviä pakkauksia koskevia teknisiä asiakirjoja millä tavalla kyseisten pakkausten uudelleenkäyttöjärjestelmä täyttää 26 artiklassa ja liitteessä VI säädetyt vaatimukset sekä 7 artiklan kierrätysmateriaalin vähimmäisosuus muovipakkauksissa muiden kuin kontaktimateriaalipakkausten osalta.

Lupa- ja valvontavirasto valvoisi jätelain 25 §:ään ehdotetun muutoksen mukaisesti EU:n pakkausasetuksen 27 artiklassa säädettyjä uudelleenkäyttöjärjestelmiä koskevia veloitteita, joten Tukesin 26 artiklaa koskeva valvonta kohdistuisi siihen, että uudelleenkäytettävän pakkauksen saataville asettaja on huolehtinut siitä, että pakkauksille on olemassa uudelleenkäyttöjärjestelmä ja että kyseinen järjestelmä on kuvattu uudelleenkäytettävää pakkausta koskevissa teknisissä asiakirjoissa. Tukes valvoisi, että mainitut dokumentit ovat valmistajalla olemassa.

Tukes valvoo markkinavalvontaviranomaisena voimassa olevan kansallisen pakkausjäteasetuksen 23 § mukaisesti mainitun asetuksen 4 a – 4e, 5 ja 6 §:n noudattamista. Nämä koskevat pakkausten valmistusta ja koostumusta, uudelleenkäytettävyyttä, hyödynnettävyyttä, juomapakkausta sekä pakkauksen standardinmukaisuutta koskevia vaatimuksia. Tukes valvoo lisäksi pakkausten raskasmetallipitoisuutta ja pakkauksissa vaadittuja merkintöjä koskevia vaatimuksia.

EU:n pakkausasetuksessa näitä edellä mainittuja, Tukesin valvontavastuulle kuuluvia voimassa olevia vaatimuksia täsmennetään tai laajennetaan tiettyjen siirtymäaikojen puitteissa. Esimerkiksi pakkausten kierrätettävyyttä koskevia vaatimuksia täydennetään 1 päivänä tammikuuta 2028 mennessä annettavalla komission delegoidulla säädöksellä. Uusia vaatimuksia sovelletaan 1.1.2030 (tai 24 kk delegoitujen säännösten voimaan tulon jälkeen sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi). Uudelleenkäytettäviä pakkauksia koskevia vaatimuksia täydennetään viimeistään 12 päivänä helmikuuta 2027 annettavalla komission delegoidulla säädöksellä. Kompostoituvia pakkauksia koskevia vaatimuksia täydennetään yhdenmukaistetuilla standardeilla, joiden laatimista komissio pyytää eurooppalaiselta standardointiorganisaatiolta 12 päivään helmikuuta 2026 mennessä. Tiettyjen pakkausten (hedelmien ja

vihannesten tarrat sekä teepussit) on oltava viimeistään 12.2.2028 kompostoituvia teollisissa biojätteen käsittelylaitoksissa. Myös pakkausten minimointia koskevia vaatimuksia täydennetään yhdenmukaistetuilla standardeilla, joiden laatimista komissio pyytää eurooppalaiselta standardointiorganisaatiolta 12 päivään helmikuuta 2027 mennessä. Pakkausten tulee täyttää EU:n pakkausasetuksen artiklassa 10 säädetty pakkausten minimointia koskevat vaatimukset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2030.

EU:n pakkausasetuksen 70 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti sovelletaan voimassa olevan pakkausjätedirektiivin 9 artiklan 1 ja 2 kohtaa direktiivin liitteessä II olevan 1 kohdan ensimmäisen luettelukohdan mukaisiin pakkausten koon ja painon rajoittamista koskeviin perusvaatimuksiin 31 päivään joulukuuta 2029.

EU:n pakkausasetuksessa säädetään myös uusia pakkauksia koskevia vaatimuksia. Asetuksen 5 artiklan 5 kohdassa säädetään voimassa olevien raskasmetalleja (lyijy, kadmium, elohopea ja kuusiarvoinen kromi) koskevien rajoitusten lisäksi per- ja polyfluorattuja alkyylilyhdisteitä, jäljempänä PFAS-aineet, koskevista rajoitteista elintarvikkeen kanssa kosketuksiin joutuviissa pakkauksissa. PFAS-aineita koskevia rajoituksia sovelletaan 12 päivästä elokuuta 2026 alkaen. PFAS-aineiden rajoitusten valvonta säädettäisiin komission suosituksen (C(2026) 2151 final) mukaisesti EU:n pakkausasetuksen markkinavalvontaviranomaiselle. Valvonta voitaisiin kuitenkin siirtää elintarvikevalvontaviranomaiselle, jos pakkauksesta voi olla kontaktimateriaaleja koskevan kehysasetuksen (EU) 1935/2004 3 artiklan mukainen riski elintarvikkeelle. Tämä voisi tarkoittaa tilannetta, jossa PFAS-aineita voi siirtyä elintarvikkeeseen. Pakkaus voi toisaalta olla EU:n pakkausasetuksen vastainen, vaikka se olisi kontaktimateriaalilainsäädännön mukainen.

EU:n pakkausasetuksen 7 artiklassa on uusi muovipakkausten kierrätetyn materiaalin vähimmäisosuutta koskeva vaatimus. Markkinoille saatetun muovipakkauksen jokaisen muoviosan on sisällettävä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2030 tai kolmen vuoden kuluttua komission täytäntöönpanosäädöksen voimaantulosta sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi, tietty vähimmäisprosenttiosuus kulutuksen jälkeistä muovijätettä. Komissio antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2026 täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan menetelmä kierrätysmateriaalin prosenttiosuuden laskemiseksi sekä kestävyyskriteerit kierrätysteknologiille. Kierrätetyn muovin vähimmäisprosenttiosuus lasketaan valmistuslaitos- ja -vuosikohtaisena keskiarvona. Tukes valvoisi tätä vaatimusta muiden kuin kontaktimateriaalipakkausten osalta. Kontaktimateriaalipakkausten kierrätetyn muovin vähimmäisosuuden valvonta kuuluisi Ruokavirastolle ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle edellä 24 a §:ään ehdotetun muutoksen mukaisesti.

EU:n pakkausasetuksen 8 artiklassa säädetään biopohjaisten raaka-aineiden käytöstä muovipakkauksissa. Siihen ei kuitenkaan toistaiseksi liity markkinavalvontaa koskevia vaatimuksia, sillä komissio tarkastelee biopohjaisten muovipakkausten kehitystä viimeistään 12 päivänä helmikuuta 2028 ja antaa tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen kestävyysvaatimuksista biopohjaisten raaka-aineiden käytölle muovipakkauksissa, tavoitteet biopohjaisten raaka-aineiden käytölle muovipakkauksissa tai mahdollisuudesta korvata kierrätysmateriaalin käyttöosuutta koskevien tavoitteiden saavuttamisessa kierrätysmateriaalia biopohjaisilla materiaaleilla.

EU:n pakkausasetuksen 12 artiklassa säädetään pakkauksissa vaadittavista uusista merkinnöistä 12 päivästä elokuuta 2028 alkaen tai 24 kuukauden kuluttua komission merkintöjä koskevien täytäntöönpanosäädösten voimaantulopäivästä alkaen, sen mukaan kumpi ajankohta on myöhäisempi. Komissio antaa merkintöjä koskevat täytäntöönpanosäädökset viimeistään 12 päivänä elokuuta 2026. Merkinnöillä selvennetään pakkausten materiaali koostumusta ja niiden tarkoituksena on helpottaa pakkausjätteiden lajittelua, sillä

vastaavat merkinnät edellytetään asetuksen 13 artiklan mukaisesti kiinnitettäväksi pakkausjätteen keräysastioihin viimeistään 12 päivänä elokuuta 2028 tai 30 kuukauden kuluttua merkintöjä koskevan täytäntöönpanosäädöksen antamisesta sen mukaan kumpi ajankohta on myöhäisempi. Jäteastioiden merkintävaatimuksia valvovasta viranomaisesta säädetään myöhemmin jätelain muutosten tai kiertotalouslain valmistelun yhteydessä, kuitenkin hyvissä ajoin ennen valvontatehtävän alkamista. Lain valmistelussa tullaan tarkentamaan muun muassa kunnan jätehuoltoviranomaisen ja Lupa- ja valvontaviraston välistä toimivaltajakoa.

EU:n pakkausasetuksen 14 artiklassa säädetään pakkausten ominaisuuksia koskevista direktiivin 2005/29/EY 2 artiklan o alakohdassa määritellyistä ympäristöväittämistä. Väittämät täyttävät vaatimukset ainoastaan, jos ne koskevat pakkausten ominaisuuksia, jotka ylittävät asetuksessa asetetut vähimmäisvaatimukset ja niissä täsmennetään, koskevatko ne koko pakkausyksikköä, sen osaa vai kaikkia talouden toimijan markkinoille saattamia pakkauksia. Valvontatehtävä olisi tarkoituksenmukaista säätää Tukesille, joka valvoo muutoinkin pakkausten ominaisuuksia, joita valvonnassa on verrattava ympäristöväittämiin.

Liite 1. *Pakkauksen määrittelyyn liittyvät lisäperusteet.* Liite 1 ehdotetaan kumottavaksi päällekkäisenä sääntelynä EU:n pakkausasetuksen liitteen I kanssa.

7 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 12.8.2026, jolloin myös EU:n pakkausasetusta sovelletaan. Voimaantuloaika on tärkeä olla sama EU:n pakkausasetuksen soveltamisajankohdan kanssa, sillä ehdotuksessa säädettäisiin Tukesin markkinavalvonnasta sellaisten vaatimusten noudattamisen osalta, joita sovelletaan 12.8.2026 alkaen.